

בדי הארון

1. שמות כה: יג-טז

(יג) וְעָשִׂיתָ בְּדֵי עֲצֵי שֹׁטִים וְצָפִיתָ אֹתָם זָהָב: (יד) וְהִבַּאתָ אֶת הַבְּדָיִם בְּטַבְּעֹת עַל צְלָעֹת הָאָרוֹן לְשֵׂאת אֶת הָאָרוֹן בָּהֶם: (טו) בְּטַבְּעֹת הָאָרוֹן יִהְיוּ הַבְּדָיִם לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ:

2. גמ' יומא עב.

והמסיר בדי ארון - לוקה, שנאמר ... לא יסרו.

וַיִּרְכְּבוּ אֶת אָרוֹן הָאֱלֹהִים אֶל עֲגֹלָה חֲדָשָׁה -
וַיִּשְׁאַהֲוּ מִבֵּית אַבְיָנָדָב אֲשֶׁר בְּגִבְעָה
וַעֲזָא וְאַחִיו בְּנֵי אַבְיָנָדָב נִהְגִּים אֶת הָעֲגֹלָה חֲדָשָׁה -
וַיִּשְׁאַהֲוּ מִבֵּית אַבְיָנָדָב אֲשֶׁר בְּגִבְעָה
עַם אָרוֹן הָאֱלֹהִים וְאַחִיו הִלְדָּ לְפָנֵי הָאָרוֹן:

Rambam Klei Hamikdash 2:12-13

12. When the ark is transported from place to place, it should not be transported on an animal or on a wagon. Instead, it is a mitzvah for it to be carried on one's shoulders. Since David forgot and had it transported on a wagon, there was an outbreak [of Divine anger] at Uzzah. Instead, it is a mitzvah to carry it on one's shoulders, as [Numbers 7:9] states: "For the holy task is their obligation. They shall carry it on their shoulders."

13. When [the Levites] carry the ark on their shoulders, they should carry it face to face, with their backs pointed outward and their faces inward. They must be careful that the staves of the ark are not removed from the rings. Anyone who removes one of the staves from the rings is liable for lashes, as [Exodus 25:15] states: "The staves shall be in the rings of the ark. They shall not be removed from it."

3. רמב"ם הל' כלי המקדש ב: יב-יג

(יב) בַּעֲת שְׂמוֹלִיכִין אֶת הָאָרוֹן מִמְּקוֹם לְמְקוֹם אֵין מוֹלִיכִין אוֹתוֹ לֹא עַל הַבְּהֵמָה וְלֹא עַל הָעֲגֻלּוֹת אֲלֵא מִצְוָה לְנִטְלוֹ עַל הַכַּתֵּף. וְלִפִּי שֶׁשָּׂכַח דָּוִד וַיִּשְׂאוּ עַל הָעֲגֻלָּה נִפְרָץ פְּרָץ בְּעֵזָא. אֲלֵא מִצְוָה לְנִשְׂאוֹ עַל הַכַּתֵּף שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר ז ט) "כִּי עֲבַדְתָּ הַקֹּדֶשׁ עֲלֵיהֶם בְּכַתֵּף יִשְׂאוּ"

(יג) כְּשֶׁנִּשְׂאוּ אוֹתוֹ עַל הַכַּתֵּף נוֹשְׂאִין פָּנִים כְּנֶגְד פָּנִים וְאַחֲרֵיהֶם לְחוּץ וּפְנֵיהֶם לְפָנִים. וְנִזְהָרִים שֶׁלֹּא יִשְׁמְטוּ הַבְּדָיִם מִן הַטַּבְּעוֹת. שֶׁהַמְּסִיר אֶחָד מִן הַבְּדָיִם מִן הַטַּבְּעוֹת לֹקֵה. שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כה טו) "בְּטַבְּעֹת הָאָרוֹן יִהְיוּ הַבְּדָיִם לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ".

ממנו, פן נהיה צריכים לצאת עם הארון לשום מקום במהירות, ואולי מתוך הטרדה והחפזון לא נבדוק יפה להיות בדיו חזקים כל הצריך. ושמא חס ושלום יפול מידם – ואין זה כבודו; אבל בהיותם בו מוכנים לעולם, ולא יסורו ממנו, ולא יארע תקלה בהם.

6. רש"ר הירש שם

בדי הארון מסמלים את הייעוד ואת התפקיד לשאת את הארון ומה שבתוכו אל מחוץ לתחומו, כשהשעה צריכה לכך. מצוות "לא יסורו הבדים" מבשרת לדורות את האמת, שזאת התורה ותפקידה אינם מותנים דוקא באדמת הארץ שבית המקדש עומד עליה. הלאו של "לא יסורו" כסמל לאי תלות התורה האלוהית בתנאים מקומיים מתבלט עוד יותר על ידי הניגוד אל כלי הקודש האחרים, ביחוד אל השולחן והמנורה, שלא נאמר בבדיהם "לא יסורו". מובע בזה הרעיון: אמנם שולחן ישראל ומנורת ישראל – חיינו הגשמיים בכל היקפם וחיינו הרוחניים בעצם שגשוגם – קשורים לאדמת ישראל (=אינם אפשריים אלא בישיבת העם על אדמת ארץ הקודש), אבל לא כן תורת ישראל.

4. משך חכמה שם

...והנה במזבח כתיב (להלן כז, ז) "והיו הבדים... בשאת אותו", וכן בשלחן (כה, ח), מה שאין כן בארון, הבדים הם קבועים בו תמיד - הלא דבר הוא! ונראה על פי מדרש שהארון רומז לכתר תורה שהוא מונח לכל הרוצה ליקח.

והנה התלמיד חכם צריך סעד לתומכו שיהא עשיר מטיל מלאי לכיסו וכתודוס איש רומי, ובזה תורתו מתקיימת. וכן אמרו ז"ל גם על הארון ביומא דף עב, ב: כתוב (דברים י, א) "ועשית לך ארון עץ" וכתוב (שמות כה, י) "ועשו ארון עצי שטים", מכאן לתלמיד חכם שבני עירו מצווין לעשות לו מלאכתו. ולזה באו הבדים, שלעולם הבדים הם המחזיקים בה, הם הסומכים ידי התלמיד חכם, שהוא הארון לעדות ה' ותורתיו, ומהראוי שיהיו תמיד אוזנים בארון הברית "לא יסורו ממנו".

5. ספר החינוך, מצוה צ"ו:

משורשי המצוה, לפי שהארון משנן התורה, והוא כל עיקרנו וכבודנו, ונתחייבנו לנהוג בו כל כבוד וכל הדר בכל יכולתנו, על כן נצטוונו לבל נסיר בדי הארון

<p>8. מלכים א ו (יט) ודביר בתוך הבית מפנימה הכין לתתן שם את ארון ברית ה' : ... (כג) ויעש בדביר שני כרובים עצי שמן עשר אמות קומתו : (כד) וחמש אמות כנף הכרוב האחת וחמש אמות כנף הכרוב השנית עשר אמות מקצות כנפיו ועד קצות כנפיו : (כה) ועשר באמה הכרוב השני מדה אחת וקצב אחד לשני הכרובים : (כו) קומת הכרוב האחד עשר באמה וכן הכרוב השני : (כז) ויתן את הכרובים בתוך הבית הפנימי ויפרשו את כנפי הכרובים ותגע כנף האחד בקיר וכנף הכרוב השני נגעת בקיר השני וכנפיהם אל תוך הבית נגעת כנף אל כנף : (כח) ויצף את הכרובים זהב :</p>	<p>7. שמות כה (טז-כב) ונתת אל הארון את העדת אשר אתו אליך : (יז) ועשית כפרת זהב טהור אמתים וחצי ארפה ואמה וחצי רחבה : (יח) ועשית שנים כרובים זהב מקשה תעשה אתם משני קצות הכפרת : (יט) ועשה כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה מן הכפרת תעשו את הכרובים על שני קצותיו : (כ) והיו הכרובים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הכפרת ופניהם איש אל אחיו אל הכפרת יהיו פני הכרובים : (כא) ונתת את הכפרת על הארון מלמעלה ואל הארון תתן את העדת אשר אתו אליך : (כב) ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת מבין שני הכרובים אשר על ארון העדת את כל אשר אצוה אותך אל בני ישראל :</p>
---	--

<p>10. מלכים א ט (ב) ונרא ה' אל שלמה שנית כאשר נראה אליו בגבעון : (ג) ויאמר ה' אליו שמעתי את תפלתך ואת תחנונתך אשר התחננתה לפני הקדושותי את הבית הזה אשר בנתה לשום שמי שם עד עולם והיו עיני ולבי שם כל הימים : (ד) ואתה אם תלך לפני כאשר הלך דוד אביך בתם ללב ובישר לעשות ככל אשר צויתיד חקי ומשפטי תשמר : (ה) והקמת את כסא ממלכתך על ישראל לעלם כאשר דברתי על דוד אביך לאמר לא יפרת לך איש מעל כסא ישראל : (ו) אם שוב תשובו אתם ובניכם מאחרי ולא תשמרו מצותי חקתי אשר נתתי לפניכם והלכתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחוויתם להם : (ז) והכרתי את ישראל מעל פני האדמה אשר נתתי להם ואת הבית אשר הקדשתי לשמי אשלח מעל פני והיה ישראל למשל ולשנינה בכל העמים : (ח) והבית הזה יהיה עליון כל עבר עליו שם ושרק ואמרו על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת ולבית הזה : (ט) ואמרו על אשר עזבו את ה' אלהיהם אשר הוציא את אבתם מארץ מצרים ויחזקו באלהים אחרים וישתחוו להם ויעבדו על כן הביא ה' עליהם את כל הרעה הזאת : פ</p>	<p>9. מלכים א ח (מו) כי יחטאו לך כי אין אדם אשר לא יחטא ואנפת בם ונתתם לפני אויב ושובם שביהם אל ארץ האויב רחוקה או קרובה : (מז) והשיבו אל לבם בארץ אשר נשבו שם ושובו והתחננו אליך בארץ שביהם לאמר חטאנו והעוינו רשענו : (מח) ושובו אליך בכל לבבם ובכל נפשם בארץ איביהם אשר שבו אתם והתפללו אליך דרך ארצם אשר נתתה לאבותם העיר אשר בחרת והבית אשר בניתי לשמך : (מט) ושמעת השמים מכון שבתך את תפלתם ואת תחנונתם ועשית משפטם : (נ) וסלחת לעמך אשר חטאו לך ולכל פשעיהם אשר פשעו בך ונתתם לרחמים לפני שביהם ורחמם :</p>
---	--